

Hrvatsko arhivističko društvo

Međunarodni
dan
arhiva
9. lipnja
2019.

programska
knjižica

Zagreb, 2019.

Impresum:

Nakladnik
Hrvatsko arhivističko društvo

Uredila
Ivana Kuhar

Dizajn korica
Adagora j.d.o.o., Zagreb

Grafička priprema
Tiskarski obrt Zebra, Vinkovci

Tisak
Tiskarski obrt Zebra, Vinkovci

Naklada
2000 komada

Informacije su prikupljene iz svih državnih arhiva te Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskoga rata kao specijaliziranog arhiva.

Izdavanje programske knjižice financiralo je Ministarstvo kulture RH.

Zahvaljujemo svima koji su u programskom, organizacijskom i financijskom smislu pomogli pripremu i održavanje programa za obilježavanje Međunarodnoga dana arhiva 9. lipnja 2019.

Sadržaj

Međunarodni dan arhiva _____	4
Arhivska djelatnost _____	5
Programi arhivskih ustanova	
Hrvatski državni arhiv _____	8
Državni arhiv u Bjelovaru _____	10
Državni arhiv u Dubrovniku _____	11
Državni arhiv u Gospiću _____	12
Državni arhiv u Karlovcu _____	14
Državni arhiv za Međimurje _____	15
Državni arhiv u Osijek _____	16
Državni arhiv u Pazinu _____	19
Državni arhiv u Rijeci _____	21
Državni arhiv u Sisku _____	22
Državni arhiv u Slavanskom Brodu _____	23
Državni arhiv u Splitu _____	24
Državni arhiv u Šibeniku _____	25
Državni arhiv u Varaždinu _____	27
Državni arhiv u Virovitici _____	30
Državni arhiv u Vukovaru _____	31
Državni arhiv u Zadru _____	33
Državni arhiv u Zagrebu _____	35
Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskoga rata _____	36
Pismohrana Splitsko-dalmatinske županije _____	37
Hrvatsko arhivističko društvo _____	38
Međunarodno arhivsko vijeće _____	39

Međunarodni dan arhiva

Međunarodni dan arhiva 9. lipnja u svijetu se obilježava od 2008., a u Hrvatskoj je prvi puta obilježen 2009. Navedeni datum obilježavanja izabran je u sjećanje na dan osnutka Međunarodnoga arhivskog vijeća (The International Council on Archives - ICA) 1948. Ta je međunarodna stručna udruga posvećena učinkovitom upravljanju zapisima, te očuvanju, zaštiti i korištenju svjetske arhivske baštine kroz stručnu suradnju arhivskih i drugih stručnjaka za upravljanje zapisima diljem svijeta. Stoga arhivi svake godine taj dan/tjedan odgovarajućim programima nastoje sa svojim postojanjem i djelovanjem upoznavati lokalne, područne i nacionalne zajednice u kojima djeluju, a Međunarodno arhivsko vijeće sveukupnu svjetsku javnost pokušava upoznavati s arhivskom baštinom i suvremenim zapisima (koji će to također jednom postati), koji su povjereni na skrb arhivskim stručnjacima.

Međunarodni dan arhiva u Hrvatskoj prigodnim programima obilježavaju sve arhivske ustanove u okviru hrvatske javne arhivske službe, potom Hrvatsko arhivističko društvo kao i resorno Ministarstvo kulture RH. Premda su vrata arhiva uvijek otvorena za korisnike različitih profila, toga dana svake godine arhivske ustanove u Hrvatskoj pozivaju sve građane da uđu u arhive kao neobavezni posjetitelji, te organiziraju prigodne izložbe, predavanja, radionice i skupove, predstavljaju svoja izdanja i organiziraju druge promotivne aktivnosti.

U Hrvatskoj se ovogodišnji Međunarodni dan arhiva obilježava zajedničkom temom - **Bicikl**. Otkriće bicikla nije vezano uz ime konkretnog izumitelja. Kroz povijest je bilo više primjera vozila pokretanog ljudskom snagom, i ona su često bila bitno drugačija od današnjega koncepta bicikla. Osoba koja se spominje kao prvi vozač bicikla je njemački barun Karl von Drais, koji je 1817. vozio svojevrсни bicikl na guranje nazvan *draisine* (drezina). Službeno ga je patentirao 26. lipnja 1819., no njegov patent vrijedio je samo unutar granica Karlsruhea, koji je tada bio rezidencija Velikog Vojvodstva Baden. Između 1850. i 1860. Francuzi Ernest Michaux i Pierre Lallement razvijali su bicikl s pedalama na prednjem velikom kotaču, ali takvi bicikli su bili teško upravljivi i opasni, a padovi česti. Pravi napredak bio je uvođenje lančanog pogona kojeg su osmislili J. K. Starley, J. H. Lawson i Shergold, a daljnje poboljšanje bilo je uvođenje pneumatskih guma 1888., s čime je započeo Škot John Boyd Dunlop.

Stara hrvatska riječ za bicikl je *kotur*.

Procjenjuje se da danas na svijetu ima preko **milijardu bicikala!**

Navedenu temu arhivi su popratili raznovrsnim događanjima: izložbama, promocijama izdanja, nagradnim igrama, ciklokino projekcijama, predavanjima značajnih biciklista svoga kraja, igraonicama, predstavljanjima edukativnih igara, ... i dr. Svakako, svi su sadržaji nastali naslanjajući se na pisane, slikovne, fotografske, filmske, audio i drugovrsne zapise koje čuvamo u svojim arhivima.

Sigurno će neki arhivi u Hrvatskoj teme izložaba za MDA povezati i s lokalnim, područnim ili nekim drugim prigodnim temama kroz vlastite programe drugih sadržaja, ili pak u suradnji s drugim srodnim ustanovama i organizacijama.

Hrvatsko arhivističko društvo i ove će godine prirediti i distribuirati plakat najave Međunarodnog dana arhiva u Hrvatskoj 2019. te programsku knjižicu s podacima o svim događanjima kojima arhivske ustanove u Hrvatskoj ove godine obilježavaju taj dan.

Dr. sc. Silvija Babić, arhivska savjetnica
predsjednica Hrvatskoga arhivističkog društva

Arhivska djelatnost

Arhivska djelatnost je u društvu imala svoj povijesni razvoj u kojem je mijenjala naglaske na pojedine aspekte svoje uloge. Čuvanje isprava za dokazivanje prava i povlastica naglašavalo je imovinsko-pravnu stranu ove djelatnosti, čuvanje dokumenata uprave i pravosuđa isticalo je političko-upravni aspekt, a čuvanje zapisa za povijesna i druga istraživanja omogućavalo je i dokazivanje nacionalnih interesa. Čuvanje pak sveobuhvatnoga arhivskoga gradiva kao memorije ukupne zajednice trajno uokviruje temeljnu baštinsku zadaću arhivske djelatnosti.

Povijesni je razvoj, dakle, naglašavao pojedine aspekte te djelatnosti, a postupno se oblikovala i javna arhivska služba i definirane su njezine funkcije kao servisa države i građana. Ona danas svojim djelovanjem (na području zaštite, preuzimanja, prikupljanja, obrade, čuvanja i korištenja arhivskoga gradiva, odgojno-obrazovnih i kulturnih aktivnosti, interdisciplinarne i interinstitucionalne suradnje) ima presudno važnu javnu ulogu i upravlja važnim procesima u interesu zajednice. Time trajno utječe na proces oblikovanja javne memorije i u Hrvatskoj. Stoga arhivistički rad treba promatrati u širem kontekstu od samog područja kulture i treba razlikovati njegovu ulogu i njegove rezultate u javnom i privatnom sektoru. Pri tome, arhivska djelatnost i arhivska struka u prvom redu moraju biti podložne imperativu istine i imperativu općeg javnog dobra, ne zanemarujući, dakako, i pojedinačno privatno dobro, nastojeći da ta dva dobra ne budu u koliziji.

Javna je arhivska služba, ipak, samo jedan segment djelovanja struke koju nazivamo arhivskom strukom. Na međunarodnom planu postoji niz različitih pristupa i modela arhivske službe koji obuhvaćaju javne i privatne stvaratelje, imatelje i korisnike arhivskoga gradiva najrazličitije provenijencije. Divergentnost arhivske službe, arhivskoga djelovanja ili arhivske teorije i prakse, najlakše se može uočiti sagledavajući članstva i djelovanja Međunarodnog arhivskog vijeća, osobito kroz rad pojedinih sekcija vijeća (ICA Professional Sections). U tom širokom prostoru, svoje mjesto imaju javni nacionalni i drugi arhivi na različitim razinama, ali jednako tako i privatni arhivi za koje

postoje brojni interesi za prikupljanje, zaštitu, čuvanje i stručnu obradu zapisa, kao i za pružanje informacija i usluga na temelju tih zapisa.

U Hrvatskoj glavninu arhivske djelatnosti obavlja javna arhivska služba. U okolnostima stabilnih društava javna arhivska služba uobičajeno redovito brine za gradivo državnih, područnih i lokalnih političkih tijela i javnih ustanova. U tranzicijskim okolnostima javna arhivska služba, osim brige za gradivo tih tijela i ustanova, jedina može imati snagu i potencijale temeljem kojih može voditi brigu o ukupnoj memoriji naroda ili države, odnosno zajednice naroda ili država. To je osobito važno na onim prostorima koji su imali turbulentnu povijest protkanu trajnom tranzicijom i mijenama. Osobito je to važno i nama danas kada smo postali svjesni da osim javnoga gradiva, memoriju narodne i političke zajednice čini ono što možemo nazvati sveobuhvatnim arhivom, a to je uvelike i privatno gradivo razasuto kod različitih posjednika. Važnost arhivskoga gradiva privatnog karaktera sve više se naglašava i u arhivskoj teoriji i praksi zemalja Europske unije, a i šire. Suvremenim umrežavanjem informacija stvaraju se novi okviri „lokalnih, regionalnih i nacionalnih memorija i povijesti, ali također povijesti i identiteta političkih, religijskih i drugih društvenih skupina, kao i živih povijesti pojedinaca i obitelji“.¹ Sve su to segmenti jedne cjelovite memorije i povijesti koja se može očuvati, istraživati i prezentirati samo na temelju koncepta sveobuhvatnog arhiva.

U novije vrijeme, međutim, javni resursi na kojima se temelji oblikovanje identiteta, znanja, kulture i baštine, postali su predmetom interesa i ekonomskog menadžmenta koji ih želi osvojiti kako bi ih komercijalno iskoristio za ostvarivanje profita. Istovremeno, pojedine struke kao materijalni čuvari tih resursa, kao i samozatajni intelektualni radnici koji oblikuju identitet i znanje o baštini i kulturi, sve više su u opasnosti da izgube iz ruku resurse te esencije identiteta. Time ujedno postaju sve nemoćniji da zaustave besmisleni i štetni komercijalizaciju neprofitnih sektora javnoga djelovanja u kulturi i znanosti.

Javnoj arhivskoj službi, dakle, organizirana zajednica/društvo povjerava brigu za informacije, dokumentarno znanje i arhivsku baštinu kao temelj identiteta na koji se nadograđuje zgrada suvremenog društva. Stoga aktualna pitanja usmjeravanja i financiranja javne arhivske djelatnosti zahtijevaju veliku stručnu i političku ozbiljnost u daljnjim odlukama i postupcima.

Dr. sc. Dražen Kušen, arhivski savjetnik
član Hrvatskoga arhivističkog društva

¹ *Report on archives in the enlarged European Union*, u: KETELAAR, Eric. Hrvatsko arhivsko zakonodavstvo i praksa: između sna i jave. // Arhivski vjesnik, 51 (2008), str. 129-148., ovdje str. 134.

PROGRAMI
ARHIVSKIH
USTANOVA

Hrvatski državni arhiv

Marulićev trg 21

10000 Zagreb

tel.: 01 4801 999

faks: 01 4829 000

Ravnatelj: dr. sc. Dinko Čutura

e-pošta: hda@arhiv.hr

<http://www.arhiv.hr/>

10. lipnja 2019.

12:30 sati

Okupljanje biciklista pred zgradom HDA: zaposlenika HDA, članova udruge *Sindikata Biciklista*, te ostalih biciklista - prijatelja arhiva i drugih zainteresiranih građana na Marulićevom trgu, te fotografiranje panoramske fotografije

13:00 sati

Otvorenje izložbe *Bicikl*

Autorica izložbe: Ana Štimac

Trajanje izložbe: lipanj – listopad 2019.

13:30 sati

Nagradna igra – izvlačenje dobitnika

1. nagrada: Ženski gradski bicikl s lokotom i reflektirajući prsluk
2. nagrada: Posjet trezoru HDA uz stručno vodstvo
3. nagrada: Plakat s izložbenim motivom

13:45 sati

Paralelna događanja:

Domjenak (*unos kalorija*) / ciklo kino (*trošenje kalorija*) - pedaliranjem do struje koja omogućava projekciju kolaža filmskih zapisa s motivom bicikla iz Hrvatskoga filmskog arhiva HDA

11. – 13. lipnja 2019.

12:00/14:00 sati (uz prethodnu najavu)

Stručno vodstvo kroz izložbu *Bicikl*

12. lipnja 2019. – Dječji dan

10:00 sati

Igrokaz *S Ljudevitom kroz Arhiv*

Tekst i izvedba: Darija Hofgräff

10:45

Projekcija filmskoga zapisa o biciklu koji su izradila djeca – uz korištenje ciklokina

Produkcija Kino klub "Slavica", Pitomača: 1978. igrani – dječji, r. Velimir Vujnović,

Ivica Đanić, Marijana Mihoković

11:00

Dodjela nagrade za najbolji literarni i likovni rad na temu *Bicikl u srcu*

Vodstvo kroz izložbu *Bicikl* prilagođeno djeci.

14. lipnja 2019. - Dan otvorenih vrata HDA

12:00 – 18:00

Prodaja izdanja HDA uz prigodan popust

12:00, 14:00, 16:00

Stručno vodstvo kroz izložbu *Bicikl*

13:00, 15:00, 17:00

Obilasci zgrade HDA uz posjet spremištu

13:30, 15:30, 17:30

Obilasci Središnjega laboratorija za konzervaciju i restauraciju, te Središnjega fotolaboratorija

Državni arhiv u Bjelovaru

Trg Eugena Kvaternika 3
43000 Bjelovar
tel.: 043 244 487; 220 488; 220 031
faks: 043 220 487
Ravnateljica: Martina Krivić Lekić
e-pošta: drzavni-arhiv-bj@bj.htnet.hr
<http://www.dabj.hr/>

14. lipnja 2019.

Upravna zgrada Državnog arhiva u Bjelovaru

13:00 sati

Otvorenje izložbe *Bjelovarski biciklizam – blistava prošlost, aktivna sadašnjost i zanimljiva budućnost*

Autor izložbe: Tatjana Ružić

Trajanje izložbe: 14. lipnja – 15. srpnja 2019.

Program obuhvaća:

Izložbom *Bjelovarski biciklizam – blistava prošlost, aktivna sadašnjost i zanimljiva budućnost* Državnog arhiva u Bjelovaru obilježava se 110 godina od osnutka *Hrvatskog koturaškog kluba Sokol*, ujedno i 110 godina od početaka organiziranog biciklizma u gradu Bjelovaru. Kroz arhivsko gradivo koje se odnosi na istaknute bjelovarske bicikliste, posebno olimpijca Stjepana Ljubića Vojvodu, po prvi se put prikazuje prošlost bjelovarskog biciklizma. Također se, kroz osvrt o radu današnjih biciklističkih klubova *Gema* i *Bjelovar*, koji zajedničkim radom pokušavaju razvijati cikloturizam Bjelovarsko-bilogorske županije, predstavlja smjer modernog bavljenja biciklizmom. Izložba je namijenjena svima, posebno onima kojima je bicikliranje sport, rekreacija ili stil života.

Državni arhiv u Dubrovniku

Sv. Dominika 1
20000 Dubrovnik
tel.: 020 321 031; 321 032
faks: 020 321 060
Ravnateljica: Nikolina Pozniak
e-pošta: dad@dad.hr
<http://www.dad.hr/>

10. lipnja 2019.

Državni arhiv u Dubrovniku – ASC Metković-Opuzen-Ploče

18:00 sati

Predavanje s prezentacijom *Bicikli i biciklisti doline Neretve na topoteci*

Predavačica: Paulina Šiljeg

Program obuhvaća:

Prigodno predavanje i prezentacija *Bicikli i biciklisti doline Neretve na topoteci* Pauline Šiljeg prezentira napore i postignuća istoimenog jednomjesečnog programa (9. svibnja – 9. lipnja 2019.) u prikupljanju gradiva vezanog uz biciklizam u dolini Neretve. Program je proveden, organiziran i pripremljen od strane predavačice te njenih kolegica K. Erceg i I. Vladimir s ciljem poticanja škola, biciklističkih klubova i građana na suradnju u prikupljanju fotografija, dokumenata i svjedočanstava o biciklu kao prijevoznom sredstvu u svakodnevnom životu Neretvana, ali i o biciklističkim udruženjima, utrkama i stazama, te poznatim i manje poznatim biciklistima. Poseban osvrt posvećen je ocu Anti Gabriću, kao jednom od njih. Predviđeno je skeniranje prikupljenog gradiva i njegov unos na digitalnu platformu Topoteka doline Neretve. Realizacijom ovog programa planira se unaprijediti povezivanje arhiva s građanima, posjetiteljima, korisnicima, ali i aktivnim čimbenicima koncepta sveobuhvatnog arhiva, te povećati vidljivost i dostupnost gradiva istraživačima.

Državni arhiv u Gospiću

Kaniška 17

53000 Gospić

tel.: 053 560 440

faks: 053 560 441

Ravnatelj: Ivica Mataija

e-pošta: info@arhiv-gospic.hr

<http://www.arhiv-gospic.hr/>

24. svibnja 2019.

**Odjel za nastavničke studije u Gospiću Sveučilišta u Zadru,
Ulica dr. A. Starčevića 12, Gospić**

14:15 sati

Otvorenje izložbe *100 godina obrazovanja učitelja u Gospiću*

Autori izložbe: Marija Fajdić, Katarina Mataija, dr. sc. Vesna Grahovac-Pražić, dr. sc.

Sanja Vrcić Mataija

Trajanje izložbe: 24. svibnja – 24. lipnja 2019.

Program obuhvaća:

Povodom Međunarodnog dana arhiva 2019. Državni arhiv u Gospiću priređuje izložbu i predstavlja prigodni katalog povodom 100. godišnjice obrazovanja učitelja u Gospiću.

Izložba je, u suradnji s Odjelom za nastavničke studije u Gospiću Sveučilišta u Zadru, dio šireg programa obilježavanja ove vrijedne obljetnice kojoj su posvećeni i 6. Dani Šime i Ante Starčevića. Na njoj su predstavljene fotografije, arhivsko gradivo i novinski članci koje u svojim riznicama čuvaju Odjel za nastavničke studije, Državni arhiv u Gospiću i brojni bivši studenti i profesori koji su se s radošću odazvali obilježavanju ove važne gospičke prosvjetne, kulturne i znanstvene obljetnice.

Realizacijom izložbe i prigodnoga kataloga, Arhiv će promovirati arhivsku djelatnost, intenzivirati suradnju sa znanstvenim, prosvjetnim i kulturnim institucijama, doprinijeti popularizaciji i poticaju proučavanja zavičajne povijesti te učiniti dostupnijim arhivsko gradivo iz svoga i privatnih fundusa.

9. lipnja 2019.

Državni arhiv u Gospiću

18:30 sati

Otvorenje izložbe *Gospićka arhitektura i makete*

Autor izložbe: Katarina Mataija

Trajanje izložbe: 9. lipnja – 9. srpnja 2019.

Program obuhvaća:

Početak 18. stoljeća Gospić je bio malo naselje s tek nekoliko kuća, kapelicom sv. Ivana Nepomuka i turskom kulom uz prijelaz preko rijeke Novčice. Sredinom 18. stoljeća postao je sjedište Ličke pukovnije. Intenzivnija izgradnja grada koncentrirana oko središnjega gradskog trga započela je njegovim proglašenjem komunitetom 1764. Za potrebe vojno krajiške uprave projektirani su tada i tijekom 19. stoljeća izvedeni, uglavnom prema predlošcima za pojedine objekte kakvi su građeni i u drugim gradovima Vojne krajine, brojni vojni, sakralni i javni objekti tipični za krajišku vojnu arhitekturu toga vremena. Mnoge su tada izgrađene zgrade u kasnijim desetljećima oštećene ili porušene, a one izgrađene na njihovim mjestima često odstupaju od prvotnih arhitektonskih i izvedbenih rješenja. O njihovim izvornim arhitektonskim osobitostima svjedoče brojni projekti sačuvani u Hrvatskome državnom arhivu u Zagrebu i Državnom arhivu u Gospiću. O dojmu koji vizualni identitet Gospića ostavlja na njegove stanovnike i sve brojnije turiste jednim dijelom svjedoče i makete Vlade Bušljete, koje i na specifičan način pričaju priču o Gospiću, njegovim graditeljima i stanovnicima koji stoljećima, brojnim poteškoćama usprkos, nastoje sačuvati kulturnu baštinu svoga grada.

Vlado Bušljeta, rođen je 25. travnja 1967. u Podoštri. Nakon školovanja u Krapinskim toplicama i Zagrebu, 1987. vratio se u rodno mjesto. Od 2012. živi u Domu za starije i nemoćne osobe Ličko-senjske županije u Gospiću. Tijekom godina bavio se različitim kreativnim radovima i tehnikama. Godine 2013. počeo se baviti izradom predmeta od papira, te je sljedeće, 2014., nakon izrade različitih objekata osmislio izradu maketa starih gospićkih građevina. Svoje najnovije radove radi od kartona, lijepi drvofiksom, i ukrašava hamer papirom.

Većina maketa izloženih na ovoj izložbi nastala je tijekom 2017. i 2018.

Državni arhiv u Karlovcu

Ljudevita Šestića 5
47000 Karlovac
tel.: 047 412 366; 412 361
faks: 047 412 362
Ravnateljica: Davorka Janković-Škrtić
e-pošta: daka-arhiv@ka.t-com.hr
<http://www.da-ka.hr/>

7. lipnja 2019.

Državni arhiv u Karlovcu

12:00 sati

I.

Otvorenje izložbe *Bicikl ljubavi moja – bicikl naš karlovački*

Autorice izložbe: Marija Jagunić, Marica Basar

Trajanje izložbe: 7. lipnja – 30. prosinca 2019.

II.

Predavanje *Karlovački biciklisti u sjeni panslavizma*

Predavač: Marija Jagunić

Program obuhvaća:

I.

Izložbom *Bicikl ljubavi moja – bicikl naš karlovački* će se kroz gradivo Državnog arhiva u Karlovcu prikazati razvoj biciklizma u gradu Karlovcu i regiji, poznati karlovački biciklisti, te među njima najpoznatiji Ivan Levačić. Također, u suradnji s Gradskim muzejom Karlovac predstaviti će se prvi karlovački bicikl.

II.

U predavanju *Karlovački biciklisti u sjeni panslavizma* iznijet će se nastojanja prvog biciklista Hinka Krapeka i bana pučanina Ivana Mažuranića, u širenju ilirskih ideja i narodnog preporoda kroz pravila prvih biciklističkih udruga temeljenih na zakonodavnim idealima Narodne stranke i entuzijazmu čeških preporoditelja. Uspjesi karlovačkih biciklista odražavaju i bogat život karlovačkih civilnih udruga. Prekidan velikim svjetskim ratovima, biciklizmu je smjer uvelike odredila i politička doktrina panslavizma.

Uz navedeno predavanje o svojim natjecateljskim iskustvima govoriti će sudionik brojnih natjecanja u zemlji i inozemstvu, olimpijski natjecatelj (Olimpijske igre u Rimu 1960.) i dobitnik brojnih priznanja - Ivan Levačić.

Državni arhiv za Međimurje

Štrigova 102
40312 Štrigova
tel.: 040 312 600
faks: 040 312 600
Ravnatelj: Jurica Cesar
e-mail: dram@dram.hr
<http://www.dram.hr/>

24. svibnja 2019.

Galerija Scheier, Matice Hrvatske 2, Čakovec

13:00 sati

Otvorenje izložbe *Priča o uspjehu: vizija Elmera Vajde koja živi više od stotinu godina*

Autori izložbe: Jurica Cesar, Maša Hrustek Sobočan, Tajana Vidović, Alen Kajmović
Trajanje izložbe: 24. – 31. svibnja 2019.

Program obuhvaća:

Izložbom *Priča o uspjehu: vizija Elemera Vajde koja živi više od stotinu godina* Muzej Međimurja Čakovec u suradnji s Državnim arhivom za Međimurje, Židovskom općinom Čakovec i tvrtkom Vajda d.d. želi obilježiti 107. obljetnicu rada gotovo jedine tvrtke koja je od osnivanja 1912. opstala do današnjih dana, te koja se pokazala vrlo važnom za gospodarski i povijesni razvoj grada Čakovca.

Razvoj Vajde kroz jedno stoljeće karakterizirale su tri etape. Prva razvojna etapa (1912. – 1922.) odnosila se na uhadavanje proizvodnje i afirmaciju na tržištu tadašnje Habsburške monarhije i još nekoliko europskih država. Otkupljivala se i izvozila perad, jaja, divljač, šumske plodine. Drugu razvojnu etapu (1922. – 1945.) obilježila je izgradnja hladnjače, tada najmodernije u ovim krajevima. Proširio se asortiman robe, kao i obujam poslovanja. U tom periodu Vajda ja imala svoje ekspoziture u nekoliko europskih država. Tijekom Drugog svjetskog rata, kada je Međimurje bilo pod mađarskom upravom, poduzeće Vajda je nacionalizirano. Tada je najviše proizvodilo konzerve za vojsku. Za vrijeme treće razvojne etape (1945. – 1964.) poduzeće Vajda je poslovalo u sastavu većih proizvodnih i poslovnih cjelina i nekoliko puta je mijenjala ime. U toj razvojnoj etapi proizvodni program poduzeća se proširio i na preradu mesa stoke, te formiranje kooperacije s mnogobrojnim poljoprivrednicima. Godine 1964. u pogon je puštena nova klaonica stoke većeg kapaciteta. Uslijedile su nove investicije u preradu mesa, te hladioničke kapacitete, što je lansiralo Vajdu kao jednu od značajnijih mesnih industrija u Hrvatskoj.

Državni arhiv u Osijeku

Kamila Firingera 1

31000 Osijek

tel.: 031 207 240

faks: 031 200 337

Ravnatelj: dr. sc. Dražen Kušen

e-pošta: dao@dao.hr

<http://www.dao.hr/>

7. lipnja 2019.

Državni arhiv u Osijeku

12:00 – 13:00 sati

Otvorenje izložbe *Bicikl*

Autor izložbe: Dražen Kušen

Trajanje izložbe: 7. lipnja – 27. rujna 2019.

Program obuhvaća:

Povodom Međunarodnog dana arhiva Državni arhiv u Osijeku je u skladu s intencijom Hrvatskoga arhivističkog društva, postavio izložbu *Bicikl* povezanu s okruglom 200. obljetnicom godine u kojoj je bicikl službeno patentiran. Arhiv je iz svog fundusa odabrao i u izložbi predstavio arhivske izvore koji na brojne načine tematiziraju pitanje pojave i korištenja bicikla, bicikliranja u prometu i biciklizma kao sporta i udruživanja. Tako je bicikl kao tema pronađen u najrazličitijim izvorima uprave, pravosuđa, gospodarstva, školstva, društvenog i kulturnog života Osijeka, kao i šireg područja Slavonije.

Uz otvorenje izložbe, zahvaljujući dobroj volji Turističke zajednice Grada Novske, Državni arhiv u Osijeku posudio je replike povijesnih bicikala, na kojima posjetitelji izložbe mogu iskušati vožnju naših predaka na biciklima s velikim prednjim kotačem.

7., 10. – 12. lipnja 2019.

Državni arhiv u Osijeku

I.

9:00 – 15:00 sati (uz prethodnu najavu)

Dani otvorenih vrata arhiva

Autori programa: Arhivisti DAOS

II.

18:00 – 19:00 sati

Stručno vodstvo kroz arhivsku izložbu *Bicikl*

Autori programa: Arhivisti DAOS

Program obuhvaća:

I.

Organizirana stručna vodstva, uz prethodnu najavu najkasnije jedan dan ranije, obuhvatit će stručno vodstvo kroz arhivska spremišta, izložbeni prostor, čitaonicu, knjižaru i suvenirnicu.

Posjetitelji će imati prilike s jedne strane vidjeti izgled zatvorenih arhivskih spremišta i arhivsko gradivo koje se u njima čuva, a s druge strane proći kroz sve otvorene arhivske prostore s javnom namjenom, kao i dio arhivske knjižnice. U arhivskoj knjižari i suvenirnici susrest će se s bogatstvom arhivskih izdanja i zanimljivim replikama arhivskoga gradiva.

II.

Stručni djelatnici arhiva će posjetitelje provesti kroz sve dijelove izložbe uz stručno tumačenje odabranih arhivskih izložaka.

12. lipnja 2019.

Državni arhiv u Osijeku

12:00 – 13:00 sati

Predstavljanje zbornika radova *Život i djelo prof. dr. sc. Stjepana Sršana*

Autor programa: Državni arhiv u Osijeku

Riječ je o Zborniku radova s istoimenog Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa: *Život i djelo prof. dr. sc. Stjepana Sršana*, održanog 16. i 17. rujna 2015., na kojemu je niz autora iz Hrvatske i iz međunarodnog okruženja obradilo više tema povezanih s njegovim životom i radom. Skup je održan u suorganizaciji: Državnog arhiva u Osijeku; Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, Područnog centra Osijek; Matice hrvatske, Ogranka Osijek; Društva za hrvatsku povjesnicu Osijek. Zajednička suorganizatorska financijska konstrukcija održavanja znanstveno-stručnog skupa 2015. nije predvidjela i sredstva za izdavanje zbornika, pa je Državni arhiv u Osijeku vlastitom inicijativom od druge polovice 2016. nastojao osigurati sredstva za pripremu i tisak zbornika, što je ostvareno tek 2018.

Državni arhiv u Osijeku je najplodnije razdoblje svoga nakladništva ostvario upravo pod ravnateljstvom dr. sc. Stjepana Sršana kao nositelja velikog nakladničkog mozaike različitih izdanja povezanih s arhivom, arhivskom baštinom, poviješću Osijeka, Slavonije, Baranje i Srijema, u užem i širem smislu. Ovu knjigu Državni arhiv u Osijeku dodaje tom velikom nakladničkom mozaiku da u njemu bude još jedna kocki-

ca koja nama i budućim generacijama razotkriva vezu čovjeka, prostora i zbivanja u vremenu kojega je jedan od svjedoka bio i glavni lik ovoga zbornika dr. sc. Stjepan Sršan.

Državni arhiv u Pazinu

Vladimira Nazora 3
52000 Pazin
tel.: 052 624 077
faks: 052 624 472
Ravnateljica: Mirela Mrak
e-pošta: dapa@dapa.hr
<http://www.dapa.hr/>

12. lipnja 2019.

Državni arhiv u Pazinu

I.

13:00 sati

Predavanje *Povijest organiziranog bavljenja biciklizmom u Pazinu*

Predavač: Ivica Gržinić

II.

13:00 sati

Dodjela nagrada za najbolje napisani učenički esej iz povijesti

Autori programa: Mirela Mrak, Vedran Dukovski, Marija Belullo, Ivana Maričić

III.

13:20 sati

Predavanje *Povijest biciklizma u Istri*

Predavač: Vedran Dukovski

Program obuhvaća:

I.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana arhiva 2019., u srijedu 12. lipnja 2019. u Državnom arhivu u Pazinu održati će se javno predavanje *Povijest organiziranog bavljenja biciklizmom u Pazinu*. Tema predavanja obuhvatiti će povijest nastanka samog bicikla, prvi biciklistički klub u Pazinu, njegove prve i sadašnje članove te njihove značajne uspjehe.

II.

Državni arhiv u Pazinu u sklopu Međunarodnog dana arhiva 2019. će u suradnji sa Županijskim stručnim vijećem nastavnika povijesti Istarske županije u srednjim i osnovnim školama predstaviti projekt pisanja eseja iz povijesti na temelju arhivskog gradiva, u kojemu su sudjelovali učenici srednjih škola Istarske županije. Nakon toga, tročlana komisija dodijeliti će učenicima nagradu za najbolje napisani esej.

III.

Predavanjem *Povijest biciklizma u Istri* predstaviti će se informacije i podaci o povijesti biciklizma u Istri u vremenskom razdoblju 1923. – 1943., sačuvani unutar gradiva arhivskog fonda *Prefektura Istre u Puli* (HR-DAPA-55 Prefektura Istre u Puli) Državnog arhiva u Pazinu.

Državni arhiv u Rijeci

Park Nikole Hosta 2

51000 Rijeka

tel. : 051 336 445

faks: 051 336 447

Ravnatelj: Goran Crnković

e-pošta: pisarnica@riarhiv.hr

<http://www.riarhiv.hr/>

11. lipnja 2019.

Državni arhiv u Rijeci

I.

11:00 sati

Otvorenje izložbe *Rijeka 1919. – fašizam prije fašizma (D'Annunzio i danuncijada u gradivu Državnog arhiva u Rijeci)*

Autori izložbe: Boris Zakošek, Sandro Poropat

Trajanje izložbe: 11. lipnja – 1. rujna 2019.

II.

Predstavljanje *Vjesnika Državnog arhiva u Rijeci*, sv. 57-58/2016, 59-60/2018

Autori programa: Goran Crnković, Mladen Urem

Program obuhvaća:

I.

Državni arhiv u Rijeci povodom Međunarodnog dana arhiva priprema prigodnu izložbu vezanu uz stotu obljetnicu okupacije Rijeke od strane paravojnih postrojbi talijanskog književnika, političara i vojnika Gabrielea D'Annunzija. Izložba obuhvaća razdoblje od kraja Prvog svjetskog rata u listopadu 1918. do prvih dana 1921. i odlaska D'Annunzija i njegovih legionara iz Rijeke. Izložbom će se prikazati djelovanje Narodnog vijeća SHS i Talijanskog narodnog vijeća u Rijeci prije dolaska D'Annunzijeve postrojbe, sam dolazak postrojbi i preuzimanje vlasti, uspostava D'Annunzijeve paradržave *Reggenza del Carnaro*, politička i društvena zbivanja toga vremena, represija nad Hrvatima te, u konačnici, vojno slamanje D'Annunzijeve vlasti. Cilj izložbe je predočiti širem sloju zainteresiranih građana jedno složeno razdoblje riječke povijesti.

Državni arhiv u Sisku

Frankopanska 21
44000 Sisak
tel.: 044 525 060; 525 069
faks: 044 540 860
Ravnateljica: Nela Kušanić
e-pošta: info@dask.hr/
http://www.dask.hr

10. lipnja 2019.

Državni arhiv u Sisku

12:00 sati

Otvorenje izložbe *Na dva kotača*
Autorica izložbe: Martina Vipotnik
Trajanje izložbe: 10. lipnja – 20. rujna 2019.

Program obuhvaća:

Izložba *Na dva kotača* kroz stotinjak izložaka i uz prateći katalog, daje presjek osnovnih informacija vezanih za razvoj bicikla u svijetu, biciklizma u Hrvatskoj te biciklističkih klubova i zanimljivosti vezanih uz uporabu i utjecaj bicikla na području Siska i Banovine od 1890-ih do 1970-ih godina. Prezentira najvećim dijelom gradivo u vlasništvu Državnog arhiva u Sisku, no uključuje i gradivo kao i predmete iz privatnih kolekcija, i gradivo drugih ustanova i to: Hrvatskog državnog arhiva Zagreb, Tehničkog muzeja Nikola Tesla iz Zagreba, Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak i Gradskog muzeja Sisak.

Izložba je namijenjena svim uzrastima učeničke populacije, bivšim i sadašnjim sportašima, rekreativcima i ostaloj zainteresiranoj publici, a sadržajem će se, sretnom okolnošću, savršeno uklopiti i u programe organizirane povodom naslova dodijeljenog gradu Sisku odlukom ACES Europe (sa sjedištem u Bruxellesu) kao Europskom gradu sporta 2019.

Prilikom otvorenja izložbe posjetiteljima će biti pružena mogućnost vožnje replika povijesnih bicikala, posuđenih od Turističke zajednice Grada Novske.

Državni arhiv u Slavonskom Brodu

Augusta Cesarca 1
35000 Slavonski Brod
tel.: 035 446 573
faks: 035 404 040
Ravnatelj: mr. sc. Ivan Medved
e-pošta: dasb@dasb.hr
<http://www.dasb.hr/>

10. lipnja 2019.

Državni arhiv u Slavonskom Brodu

13:00 sati

Otvorenje izložbe *Od kotura do bicikla u Slavonskom Brodu*
Autori izložbe: Katarina Aladrović-Mehandžija, Joakim Čičić
Trajanje izložbe: 10. lipnja – 15. rujna 2019.

Program obuhvaća:

U povodu 200. obljetnice patentiranja bicikla i Međunarodnog dana arhiva 2019., Državni arhiv u Slavonskom Brodu priređuje izložbu *Od kotura do bicikla u Slavonskom Brodu*. Kroz izložbu će biti prikazani najstariji arhivski zapisi o biciklizmu u Slavonskom Brodu, stari propisi o biciklizmu, novinske crtice o biciklu u svakodnevnom životu iz ondašnjeg tiska i zbirke fotografija te istaknuti pojedinci zaslužni za razvoj slavonskobrodskog sportskog biciklizma.

Ovom izložbom želimo promovirati bicikl kao ekološko prijevozno sredstvo korisno za okoliš i zdravlje ljudi.

Državni arhiv u Splitu

Ulica glagoljaša 18

21000 Split

tel.: 021 348 914; 684 641

faks: 021 344 206

Ravnateljica: Marina Grgičević

e-pošta: administracija@das.hr

<http://www.das.hr/>

19. lipnja 2019.

Državni arhiv u Splitu

12:00 sati

Otvorenje izložbe *136 godina DVD-a Split i dalmatinskog vatrogastva*

Autori programa: Branka Bezić Filipović, Državni arhiv u Splitu

Trajanje izložbe: 19. lipnja – 30. rujna 2019.

Program obuhvaća:

Dobrovoljno vatrogasno društvo Split, u suradnji s Državnim arhivom u Splitu, u sklopu programa kojim se obilježava Međunarodni dan arhiva 2019., priprema prigodnu izložbu *136 godina DVD-a Split i dalmatinskog vatrogastva* vezanu uz sto trideset i šestu obljetnicu osnivanja splitskog vatrogasnog društva. Izložba donosi kronološki presjek djelovanja navedenog društva u gradu Splitu i okolici, te njegov utjecaj na razvoj dalmatinskog vatrogastva. Kroz izložbu će se prezentirati pisano gradivo, fotografije i predmeti vezani uz društvo, te će se prikazati dokumentarni film kojim se veliča ova značajna obljetnica.

Državni arhiv u Šibeniku

Velimira Škorpika 6/A
22000 Šibenik
tel.: 022 312 514
faks: 022 312 514
Ravnateljica: mr. sc. Nataša Mučalo
e-pošta: dasi@dasi.hr
<http://www.dasi.hr/>

10. lipnja 2019.

I.

Osnovna škola Jurja Šižgorića Šibenik, Ul. Stjepana Radića 44A, Šibenik

8:00 – 9:30 sati

Predavanje *Šibenska ratna luka*

Predavač: Joško Zaninović

II.

Državni arhiv u Šibeniku

9:00 – 13:00 sati

Dani otvorenih vrata

Autori programa: Arhivisti DAŠI

Program obuhvaća:

I.

Profesor Joško Zaninović održati će predavanje *Šibenska ratna luka* sedmim razredima Osnovne škole „Juraj Šižgorić“ u Šibeniku .

II.

Povodom Međunarodnog dana arhiva 2019. Državni arhiv u Šibeniku otvara svoja vrata svim zainteresiranim posjetiteljima, s ciljem vlastite prezentacije i povezivanja sa zajednicom. Posjetitelji će moći obići prostor Arhiva uz stručno vodstvo njegovih djelatnika.

11. lipnja 2019.

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik, Poljana 6, Šibenik

12:00 sati

Predstavljanje knjige *Šibenski bilježnici: Juraj de Dominicis (1469. – 1470.)*

Autori programa: dr. sc. Ante Birin, dr.sc. Tomislav Galović

Program obuhvaća:

Knjigu *Šibenski bilježnici: Juraj de Dominicis (1469. – 1470.)*, izdavača Hrvatskog instituta za povijest i suizdavača Državnog arhiva u Šibeniku i Državnog arhiva u Zadru predstaviti će njen autor dr.sc. Ante Birin i recenzent dr.sc. Tomislav Galović.

Državni arhiv u Varaždinu

Trstenjakova 7
42000 Varaždin
tel.: 042 332 500
faks: 042 332 508
Ravnatelj: Damir Hrelja
e-pošta: dav@dav.hr
<http://www.dav.hr/>

11. lipnja 2019.

Državni arhiv u Varaždinu

I.

19:00 sati

Otvorenje izložbe *Burgovi na rubovima dokumentacije*

Autor izložbe: Kruno Sudec

Trajanje programa: 11. – 25. lipnja 2019.

II.

19:15 sati

Predavanje *Burg Paka*

Predavačica: Marina Šimek

Program obuhvaća:

I.

Izložba prikazuje izbor fotografija namjenski nastalih u proteklih dvadesetak godina prilikom dokumentiranja stanja burgova i dvoraca diljem Hrvatske.

II.

Predavanjem će biti prikazan put otkrivanja jedne kasnosrednjovjekovne utvrde, od zaboravljenog objekta otkrivenog 2001. do arheološki istražene konzervirane fortifikacije i danas spomeničke baštine pod zaštitom Ministarstva kulture RH. Nepoznata utvrda danas nosi ime Paka kao i brdovito područje na kojem je podignuta. O burgu kao arheološkom objektu govorit će se kroz osvrt na istraživanje, konzervatorske postupke i prezentaciju te predstavljanjem arhitektonskih sklopova i raznolikih pokretnih nalaza: oružja, konjske i konjaničke opreme, keramike te drugih predmeta svakodnevnog života posade.

12. lipnja 2019.

Državni arhiv u Varaždinu

I.

11:00 sati

Predavanje *Izvori za genealoška istraživanja u Državnom arhivu u Varaždinu*

Predavačica: Karmen Levanić

II.

11: 45 sati

Predavanje *Marijaterezijanski urbari Varaždinske županije 1774. – 1784.: naselja, stanovnici i njihovi posjedi*

Predavačica: dr. sc. Vida Pavliček

Program obuhvaća:

I.

U izlaganju se daje prikaz gradiva Državnog arhiva u Varaždinu koje može poslužiti za rodoslovna istraživanja. Na prvome su mjestu matične knjige rođenih, vjenčanih i umrlih jer su one izravan i istraživačima najpoznatiji izvor. U Arhivu ih se čuva više od 500 za sve župe na području njegove nadležnosti, međutim, njihov je nedostatak da pokrivaju kratak vremenski raspon (iako u DAVŽ-u postoje matice od 2. pol. 17. st., za većinu župa čuvaju se samo matice iz 2. pol. 19. st.). Zato je poseban naglasak stavljen na druge, starije izvore, a to su dokumenti nastali djelovanjem plemićkih obitelji. U DAVŽ-u se čuva gradivo dvadesetak obitelji s područja sjeverozapadne Hrvatske koje datira od 13. st. Kroz primjere je prikazan način prikupljanja podataka i izrade genealoških tabela koji se temelji na izravnom uvidu u pojedine vrste dokumenata uobičajene kod obiteljskih fondova.

II.

U ediciji *Marijaterezijanski urbari Varaždinske županije 1774. – 1784.* objavljuje se gradivo nastalo u postupku uređenja podložničko-feudalnih odnosa koji je trebao odrediti minimum podložničkog zemljišta i gornju granicu podložničkih davanja. Postupak se provodio po županijama, županijskim kotarevima te sućijama koje su objedinjavale sela i trgovišta. Za Varaždinsku županiju do sada je objavljeno gradivo za kotareve Donjopoljski, Gornjopoljski i Donjozagorski, a gradivo za Gornjozagorski kotar se priprema za objavljivanje. Tako su prikazana 253 sela, 4 trgovišta i jedna Zajednica slobodnjaka Varaždinske tvrđe, a u okviru njih preko 6500 podložničkih posjeda. Objavljeni spisi sadrže opise prirodnih i gospodarskih uvjeta življenja po naseljima, popise podložničkih posjeda ili gazdinstava s navodom imena i prezimena nositelja gazdinstava, popisom svih vrsta zemljišta koja su im pripadala, kao i pripadajućih davanja. Objavljeno je i preko 500 priloga, isprava i ugovora, koji prikazuju zemljišne imovinsko-pravne odnose iz ranijeg razdoblja.

13. lipnja 2019.

Državni arhiv u Varaždinu

I.

19:00 sati

Otvorenje izložbe *Varaždin – grad biciklista*

Autor izložbe: Damir Hrelja

II.

19:15 sati

Predavanje *Video blog i društvene mreže u službi prezentacije kulturno-povijesne baštine*

Predavač: Krešo Stančić

Program obuhvaća:

I.

Izložba daje pregled bogate povijesti biciklizma u Varaždinu, čiji korijeni sežu u drugu polovicu 19. st. U posljednjem desetljeću 19. stoljeća u Varaždinu djeluju već dva biciklistička kluba -Varaždinski klub biciklista i Koturaško društvo Sloga, a Biciklistički klub Sloga djeluje i danas te je najstarije, još uvijek aktivno, biciklističko društvo u Republici Hrvatskoj. Kroz izloženo arhivsko gradivo Državnog arhiva u Varaždinu i Hrvatskog državnog arhiva, gradivo Gradskog muzeja Varaždin, te privatnih kolekcionara bit će predstavljeni brojni uspjesi varaždinskog biciklizma. U drugom dijelu izložba donosi izbor fotografskog materijala iz novijeg vremena, kada se kroz organizaciju biciklijada i osmišljavanjem atraktivnih biciklističkih ruta namijenjenih rekreativcima nastoji što više popularizirati biciklizam kao vid zdravog načina življenja.

II.

Kako spojiti ljubav prema povijesti s modernim tehnologijama saznajte u predavanju popraćenom projekcijom video filmova. Autor će vas voditi kroz svoj put od prvih ideja do formata koji danas koristi u prezentaciji burgova, dvoraca i ostale kulturno-povijesne baštine.

Državni arhiv u Virovitici

Trg bana J. Jelačića 24
33000 Virovitica
tel.: 033 801 900
faks: 033 801 902
Ravnateljica: Dijana Cenger
e-pošta: arhiv.virovitica@vt.t-com.hr
<http://www.davt.hr/>

7. lipnja 2019.

Zavičajni muzej Slatine, Ante Kovačića 1, Slatina

12:00 sati

Otvorenje izložbe *Slatinski biser-pjenušac vlastelina Schaumburg Lippe*

Autori programa: Stanislav Artuković, Martina Gavran, Zoran Šimić

Trajanje izložbe: 7. – 14. lipnja 2019.

Program obuhvaća:

Kroz drugu polovicu 19. i početkom 20. stoljeća, njemačka plemićka obitelj Schaumburg Lippe ostavila je neizbrisiv trag u povijesti Kraljevine Hrvatske i Slavonije, napose u Virovitičkoj županiji. U tom razdoblju izgrađene su ciglane, pilane, tvornica stakla, tvornica šećera, pecare alkohola, tvornica pjenušca, gostionice, škole, crkve itd. Uređene su ceste, pruge i druga značajna infrastruktura. Zasađene su šume, vinogradi i voćnjaci. To je početak korištenja (za ono vrijeme) naprednih tehnika uzgoja voća, povrća, vinove loze, obrade zemlje općenito kao i stočarstva. Ovom izložbom željeli smo podsjetiti na doprinos kneževske obitelji u gospodarskom, kulturnom i društvenom razvoju ovoga kraja, pri čemu smo posebnu pozornost posvetili jednoj od prvih tvornica pjenušca na našim prostorima uopće. Tvornica je počela s proizvodnjom 1864., a već 1867. njezini proizvodi su našli put do izloga i stolova pojedinih zagrebačkih trgovina i gostiona. Kvaliteta pjenušca *Slatinski biser* osigurala je knezu dobitak počasne diplome i velike kolajne na Gospodarskoj izložbi u Zagrebu 1891. Nakon što je obitelj Schaumburg Lippe 1911. odlučila prodati svoja imanja u Hrvatskoj, tvornica pjenušca iz Slatine preseljena je u Villány (Mađarska). Izložba je nastala na temelju gradiva koje se čuva u Državnom arhivu u Virovitici, Zavičajnom muzeju Slatina, Državnom arhivu u Osijeku te na temelju drugih dostupnih izvora, periodike i literature.

Državni arhiv u Vukovaru

Županijska 66
32000 Vukovar
tel.: 032 425 195
faks: 032 425 195
Ravnatelj: Petar Elez
e-pošta: drzavni.arhiv.vu@davu.hr
<http://www.davu.hr/>

3. lipnja 2019.

Arhivski sabirni centar u Vinkovcima, Duga ulica 2, Vinkovci

18:00 sati

Predstavljanje triju knjiga: *Zavičajnici grada Županje 1928. - 1945.*, *Spomenice županjskih škola - zapisi u spomenici za pučku učionu u Županji 1883. - 1949.*, *Cvelferija i Drenovci u prošlosti - prilog povijesti jugozapadnoga Srijema*

Autori programa: Petar Elez, Dražen Živić, Danijel Petković, Hrvoje Tkalac, Vinko Juzbašić

Program obuhvaća:

Državni arhiv u Vukovaru predstaviti će objavljene arhivske izvore i publicistička izdanja koji dokumentiraju političke, društvene, gospodarske, vjerske i demografske aspekte prošlosti Županje i Cvelferije u 19. i 20. stoljeću. Cilj je programa proširiti dosadašnja znanja i potaknuti daljnji interes za istraživanje zavičajne prošlosti posavskog dijela Srijema. Program je namijenjen znanstvenoj i široj javnosti.

4. lipnja 2019.

Državni arhiv u Vukovaru, Županijska 66, Vukovar

I.

10:00 sati

Predstavljanje didaktičke igre *Bicikli, ljubavi moja*

Autorica programa: Irena Milobara

II.

12:00 sati

Predavanje i interaktivna radionica *Vukovar i Vukovarsko-srijemska županija u Prvome svjetskom ratu, 1914. – 1918.*

Predavačica: Irena Milobara

Program obuhvaća:

I.

Državni arhiv u Vukovaru organizira interaktivnu arhivsko-pedagošku radionicu na kojoj će biti predstavljena didaktička igra *Bicikli, ljubavi moja*. Svrha je spomenute igre na zabavan i dinamičan način provesti sudionike kroz pojedine faze razvoja bicikla kao neizostavnog prijevoznog i rekreacijskog sredstva današnjice te ih istovremeno povezati sa širim povijesnim kontekstom u kojem su se odvijale. Igra je namijenjena djeci predškolskog uzrasta i učenicima razredne nastave osnovnih škola.

II.

Predavanje i interaktivna arhivsko-pedagoška radionica posvećeni su društveno-političkim, gospodarskim i demografskim prilikama u Vukovaru i Vukovarsko-srijemskoj županiji u Prvome svjetskom ratu, 1914. – 1918. Program je namijenjen učenicima 7. i 8. razreda osnovnih škola.

5. lipnja 2019.

Državni arhiv u Vukovaru, Županijska 66, Vukovar

11:00 sati

Predstavljanje didaktičke igre *Putovima zavičaja*

Autori programa: Irena Milobara, Petar Elez

Program obuhvaća:

Svrha didaktičke igre *Putovima zavičaja* je na zabavan i dinamičan način upoznati sudionike s poviješću te s kulturnom baštinom i identitetom Vukovarsko-srijemske županije. Igra je u prvom redu namijenjena učenicima osnovnih i srednjih škola.

7. lipnja 2019.

Državni arhiv u Vukovaru, Županijska 66, Vukovar

18:00 sati

Predavanje *Likovna i ostala kulturna baština obitelji Eltz u svjetlu novih istraživanja i znanstvenih spoznaja*

Predavačica: doc. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak

Program obuhvaća:

doc. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak predstaviti će najnovije znanstvene i stručne radove posvećene likovnoj, rukopisnoj i ostaloj kulturnoj baštini obitelji Eltz. Spomenuti su radovi vrijedan doprinos istraživanju društveno-političke, gospodarske i kulturne uloge srijemskog magnatskog plemstva u 19. i prvoj polovici 20. stoljeća.

Državni arhiv u Zadru

Ruđera Boškovića bb
23000 Zadar
tel.: 023 211 530
faks: 023 214 908
Ravnatelj: dr. sc. Ante Gverić
e-pošta: dazd@dazd.hr
<http://www.dazd.hr/>

12. lipnja 2019.

Državni arhiv u Zadru

12:00 sati

Otvorenje izložbe *Biciklizam u Zadru*
Autori izložbe: Ante Gverić, Edi Modrinić
Trajanje programa: 12. – 30. lipnja 2019.

Program obuhvaća:

Izložba prikazuje razvoj sportskog i rekreativnog biciklizma u Zadru od njegovih početaka 80-ih godina 19. stoljeća do danas. Zadar je uvijek bio „biciklistički grad“, što dokazuju brojne nagrade koje su s raznih natjecanja stizale u Zadar tijekom prošlosti.

Na izložbi će biti prikazano raznovrsno arhivsko gradivo vezano uz biciklizam, od statuta prvih biciklističkih društava do novinskih vijesti i fotografskog materijala.

Osim izložaka iz fondova i zbirki Državnog arhiva u Zadru, koristiti će se i materijali iz Narodnog muzeja Zadar, Znanstvene knjižnice Zadar te iz privatnih zbirki.

18. lipnja 2019.

Francuski institut, Preradovićeve ulica 35, Zagreb

I.

19:00 sati

Otvorenje izložbe *Napoleonova cesta u Dalmaciji - Doprinos francuske uprave u razvoju cestogradnje u Dalmaciji početkom 19. st.*

Autori izložbe: Denis Martinović, Karolina Ražov
Trajanje programa: 18. – 30. lipnja 2019.

II.

19:30 sati

Predavanje *Ceste – trajni spomenik francuskoj upravi u Hrvatskoj (Marmontova cesta na Biokovu)*

Predavač: dr. sc. Josip Belamarić

Program obuhvaća:

I.

Državni arhiv u Zadru u prostorijama Francuskog Instituta u Zagrebu predstaviti će izložbu o cestama u Dalmaciji za vrijeme Francuske uprave. Nastojat će se prikazati kako je Francuska uprava na čelu s generalom Marmontom u Dalmaciji inicirala i realizirala određene dionice tzv. „Napoleonove ceste“. Segmenti koji su realizirani za vrijeme Francuza prisutni su i danas i dio su graditeljske baštine Republike Hrvatske. U izložbi će biti prikazano raznovrsno arhivsko gradivo vezano uz gradnju cesta: karte, nacrti, spisi i fotografski materijal. Osim izložaka iz fondova i zbirki Državnog arhiva u Zadru, koristiti će se i materijali iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Hrvatskog državnog arhiva, Muzeja grada Šibenika, Muzeja „Pays du Châtillonnais“ i Franjevačkog samostana na Visovcu.

Državni arhiv u Zagrebu

Opatička 29
10000 Zagreb
tel.: 01 4807 150
faks: 01 4807 157
Ravnatelj: Darko Rubčić
e-pošta: info@daz.hr
<http://www.daz.hr/>

14. lipnja 2019.

Državni arhiv u Zagrebu

13:00 sati

Otvorenje izložbe *Bicikl – ljubavi moja*

Autorica izložbe: Mirjana Gulić

Trajanje izložbe: 14. lipnja – 31. prosinca 2019.

Program obuhvaća:

Povodom Međunarodnog dana arhiva 2019., Državni arhiv u Zagrebu postaviti će prigodnu izložbu pod nazivom *Bicikl – ljubavi moja* koja će prezentirati biciklistička sportska društva u Zagrebu, natjecanja i prva trkališta u gradu, potom radionice i prodavaonice bicikala i u konačnici bicikl kao prijevozno sredstvo.

Hrvatski memorijalno dokumentacijski centar Domovinskog rata

Marulićev trg 21

10000 Zagreb

tel.: 01 4801 915

faks: 01 4828 268

Ravnatelj: dr. sc. Ante Nazor

e-pošta: centar@centardomovinskograta.hr

<http://www.centardomovinskograta.hr/>

10. lipnja, 2019.

Hrvatski memorijalno dokumentacijski centar Domovinskog rata

13:00 sati

Kolaž fotografija bicikala u Domovinskom ratu uz izložbu *Bicikl* Hrvatskog državnog arhiva

Priredili: dr. sc. Ana Holjevac Tuković, Josipa Maras Kraljević, Mate Rupiće

Program obuhvaća:

Povodom Međunarodnog dana arhiva 2019. Centar je priredio prigodni kolaž fotografija korištenja bicikala u Domovinskom ratu koji se može razgledati uz izložbu Hrvatskog državnog arhiva *Bicikl*.

Pismohrana Splitsko-dalmatinske županije

Splitsko-dalmatinska županija
Upravni odjel zajedničkih poslova
29A Dicmo Prisoje
21232 Dicmo
tel.: 021 400 278
Voditelj: Radoslav Zaradić
e-pošta: radoslav.zaradic@dalmacija.hr
<http://www.dalmacija.hr>

10. lipnja 2019.

Pismohrana Splitsko-dalmatinske županije

10:00 sati

Otvorenje izložbe *Cikloturizam u Splitsko-dalmatinskoj županiji*

Autori izložbe: Anita Aranza, Joško Rogošić, Radoslav Zaradić

Trajanje programa: 10. lipnja – 10. rujna 2019.

Program obuhvaća:

Program Međunarodnog dana arhiva 2019. Pismohrane Splitsko-dalmatinske županije ostvaren je u suradnji sa Upravnim odjelom za turizam i pomorstvo Splitsko-dalmatinske županije, Turističkom zajednicom Splitsko-dalmatinske županije i Osnovnom školom Ante Starčevića Dicmo. U sklopu programa župan Splitsko-dalmatinske županije g. Blaženko Boban otvoriti će izložbu *Cikloturizam u Splitsko-dalmatinskoj županiji*, te će prilikom otvorenja nastupiti učenici Osnovne škole Ante Starčevića u Dicmu.

10. – 12. lipnja 2019.

Pismohrana Splitsko – dalmatinske županije

11:00 sati (uz prethodnu najavu)

Dani otvorenih vrata

Autor programa: Radoslav Zaradić

Program obuhvaća:

Povodom Međunarodnog dana arhiva 2019. Pismohrana Splitsko-dalmatinske županije otvoriti će svoja vrata svima zainteresiranima. Cilj „otvorenih vrata“ je približiti tijelo javne i područne samouprave lokalnoj zajednici u kojoj djeluje i prezentirati funkcioniranje same ustanove. Građanima će biti omogućen obilazak zgrade uz stručno vodstvo voditelja pismohrane.

Hrvatsko arhivističko društvo

Hrvatsko arhivističko društvo strukovna je udruga koja okuplja i organizira stručne djelatnike i druge zainteresirane osobe i udruge radi promicanja i unapređenja arhivistike, arhivske struke kao i stručnog arhivskog rada u Republici Hrvatskoj. Društvo je osnovano 1954. pod nazivom Društvo arhivskih radnika Hrvatske a od 1994. djeluje pod današnjim nazivom.

Osnovne su zadaće Društva:

- razvijanje svijesti o arhivskom gradivu kao općem kulturnom dobru i o potrebi njegove primjerene zaštite;
- unapređenje stručnih standarda u obradi arhivskoga gradiva;
- poticanje i pomaganje obrazovanja i stručnog usavršavanja djelatnika u arhivima i pismohranama;
- poticanje zanimanja za korištenje arhivskoga gradiva i popularizacija arhivske djelatnosti;
- zaštita interesa arhivske struke;
- promicanje općih arhivističkih načela i posebno načela etičkog kodeksa arhivista;
- razvijanje suradnje sa srodnim udrugama i organizacijama u zemlji i inozemstvu.

U izvršavanju svojih zadaća Hrvatsko arhivističko društvo surađuje s ustanovama i udrugama na području Republike Hrvatske, naročito s arhivskim ustanovama i srodnim strukovnim udruženjima. Na međunarodnom planu Hrvatsko arhivističko društvo surađuje s tijelima Međunarodnog arhivskog vijeća čiji je Društvo član, te s nacionalnim arhivističkim udruženjima u većem broju europskih zemalja.

Hrvatsko arhivističko društvo
Marulićev trg 21
10000 Zagreb
tel. +385 (0)1 4801 908 (tajnik)
tel. +385 (0)1 4801 906 (predsjednica)
e-pošta: had@arhiv.hr
<http://www.had-info.hr/>

Međunarodno arhivsko vijeće

International Council on Archives (ICA)

<http://www.ica.org/>

Međunarodno arhivsko vijeće - *International Council on Archives (ICA)* je stručna međunarodna arhivistička organizacija koja okuplja oko 1500 članova iz oko 200 zemalja i područja. Među članovima su nacionalni arhivi, stručna udruženja arhivista i drugih informacijskih stručnjaka, područni, gradski i lokalni arhivi, kao i arhivi drugih organizacija ili pojedinaca te individualni članovi koji svojim osobnim angažmanom kroz djelovanje ICA žele doprinosti razvoju arhivske teorije i prakse u svijetu. Njezina je osnovna zadaća usmjerena na promicanje zaštite, razvoja i korištenja svjetske arhivske baštine, a njezin rad na zaštiti i očuvanju svjetske memorije usmjeren je i na unapređivanje razmjene informacija uz poštivanje kulturalnih različitosti. U osnovi njezinih nastojanja je svijest o vrijednosti arhivskih ustanova koje nose memoriju naroda, društava i njihovih identiteta, a ta je memorija ugaoni kamen suvremenog informacijskog društva. Arhivske su ustanove, naime, garancija službene informacije i znanja o povijesti pojedinih osoba, organizacija i država i time predstavljaju temelj zdrave demokracije, napretka i dobrog upravljanja.

Nastojanja ICA sukladne su nastojanjima pojedinih nacionalnih udruga i ustanova, a u onim područjima gdje slične nacionalne udruge još ne postoje ICA nastoji pružati pomoć pri usmjeravanju profesionalnih nastojanja arhivista. Ona nastoji na različitim razinama od lokalne do međunarodne pružati potporu za razmjenu zajedničkih stručnih inicijativa. U okviru rada ICA osnivaju se *ad hoc* odbori i radne grupe na različitim razinama za rad na posebnim projektima i aktivnostima za rješavanje nekih gorućih pitanja. Na redovitoj godišnjoj konferenciji raspravljaju se glavni profesionalni problemi u interesu struke, a stručnoj su javnosti informacije o tom radu dostupne putem redovitih godišnjih i povremenih publikacija. Privremenim ili trajnim okupljanjem stručnjaka kroz sekcije povezane s posebnim sadržajima ili pitanjima, objedinjuje se respektabilan rad brojnih profesionalnih udruga i arhivista međunarodnih organizacija lokalne uprave, poslovnih i radnih tijela, sveučilišta, vjerskih zajednica, parlamenata i političkih stranaka. Nazivi i interesi pojedinih sekcija potvrđuju sveobuhvatnost interesa ICA s obzirom na problematiku arhivske profesije u suvremenom svijetu: Sekcija za edukaciju i izobrazbu (SAE), Sekcija za arhive vjerskih tradicija (SAFT), Sekcija za bilježničke arhive (SAN), Sekcija za arhitektonske zapise (SAR), Sekcija za poslovne (*business*) arhive (SBA), Sekcija za međunarodne organizacije (SIO), Sekcija za književne i umjetničke arhive (SLA), Sekcija za lokalne, gradske i područne arhive (SLMT), Sekcija profesionalne udruge (SPA), Sekcija za sportske arhive (SPO), Sekcija za arhive i arhiviste parlamenata i političkih stranaka (SPP), Sekcija za arhive sveučilišta i znanstvenoistraživačkih instituta (SUV).

